

[Justitsministeren.]

medvirken af søkyndige, alt naturligvis forudsat at der ikke er tale om en nævningesag. De særlige lovbestemmelser om søretsbehandling bliver herefter overflødige, og de ophæves derfor. Samtidig bestemmes det, at landsretten skal tiltrædes af søkyndige under behandling af anke af underretternes afgørelser i sager af den nævnte art.

Som tidligere nævnt blev der i 1919 indført adgang til at oprette handelsretter i retskredsene uden for København. Hvor handelsretter er oprettet, tiltrædes retten af to handelskyndige ved behandlingen af handelssager — d. v. s. borgerlige sager, i hvilke fagkundskab til handelsforhold skønnes at være af betydning — såfremt en af parterne begærer det eller dommeren bestemmer det. Denne ordning udvides nu til at omfatte alle retskredse uden for det område, der er henlagt til sø- og handelsretten i København, og samtidig overlades det til dommeren alene at bestemme, om handelskyndige skal tilkaldes, således at parternes ønsker i så henseende kun bliver af betydning som vejledning for dommeren. Ordningen kommer herved til helt at stemme overens med den ordning, der gælder for landsretterne.

Jeg skal sluttelig nævne, at også reglerne om sø- og handelsretten i København er revideret. Således er rettens geografiske område udvidet med de københavnske omegnskommuner.

Herefter skal jeg gå over til at omtale forslagets regler om søforklaringer. Disse regler vedrører alene den processuelle fremgangsmåde ved afgivelse af søforklaring. I øvrigt findes reglerne om søforklaring i søloven, og disse regler blev revideret ved den ændring af søloven, der blev vedtaget i folketingsåret 1965-66.

Søforklaring afgives af hensyn til de private interesser, der berøres af en søulykke, og søforklaringen har til formål at søge oplyst de faktiske omstændigheder ved ulykken og dens årsag. De gældende regler om afgivelse af søforklaring findes i loven fra 1892 om oprettelse af søretter uden for København, og forslaget viderefører stort set disse regler i moderniseret form.

Loven fra 1892 indeholder tillige regler om afholdelse af søforhør. Søforhør er af offentligretlig karakter. De afholdes i til-

fælde, hvor søulykken er af alvorligere karakter, og foretages i det offentliges interesse dels for at få opklaret søulykken og dens årsag og dels som led i en undersøgelse af, om der vil kunne gøres strafferetligt ansvar gældende mod nogen. I praksis er det ofte vanskeligt at skelne mellem søforklaring og søforhør. Oftest afholdes søforhøret i tilknytning til søforklaringen, og det består da normalt blot i en konstatering til retsbogen af, at der ikke under søforhøret er fremkommet yderligere.

Bestemmelserne om søforhør er ikke i overensstemmelse med moderne retsplejesynspunkter. Bestemmelserne forudsætter, at retten gennem afhøringer og eventuel fremskaffelse af andet bevismateriale øver en aktiv indsats under forhøret for at finde frem til, om der foreligger grundlag for strafferetlig forfølgning. Dette er ud fra principielle synspunkter en uheldig løsning. Det foreslås derfor at afskaffe søforhørene. Det offentliges interesser bør i stedet varetages gennem politimæssig efterforskning samt gennem en udbygning af søforklaringsinstituttet, således at der åbnes adgang for politiet til at overvære søforklaringer og herunder stille supplerende spørgsmål til de afhørte, og således at politiet gøres bekendt med søforklaringens dokumenter, og hvad der i øvrigt fremkommer under søforklaringen.

For så vidt angår de øvrige ændringer af retsplejeloven, skal jeg indskrænke mig til at henvise til forslaget og de bemærkninger, der ledsager det.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Jeg har endvidere den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om sterilisation og kastration.*

Lovforslaget er med en række redaktionelle ændringer i det væsentlige i overensstemmelse med det lovudkast, som indeholdes i en betænkning om sterilisation og kastration, der blev afgivet i juni 1964 af et af justitsministeriet nedsat udvalg. Anledningen til udvalgets nedsættelse var dels, at der under socialministeriets arbejde med en revision af reglerne om åndssvageforsorg var rejst spørgsmål om eventuelt også at revidere reglerne om sterilisation af ånds-